

ХАРАХ УУЛААХ КҮННЭР-ДЬИЛЛАР ХАҢАН ДА ХАТЬЛАММАТЬНАР!

Бағыттың 19 күнө—Халықаралык көноруулуу қыттылыштарының актар-санының Көркөнбай күнү. Бы күн улусунут дыно-сирек көноруулук барын сурумта суодаммыг биш дойнушахтарының сырткы Көркөнбай күнүнүң сүтүрүйсілтер, қындар ахтап-санаптар.

Сыншата булашының күрдүс, бу
күн улусу қыннаның Гаштарда огын
томторутар башар Кононорлуккүй
мемлекеттегиңизбез киши мұнунаны
Бағынан оңайда, сыйналып.

өвөлж—бийтгүйн 80-нарьтар чулааныбыг, 80-нарьны ажлыг ылыхаа күрүүштэктар, уулус, гойчиньок сал明朗чар, улусс обийсчилнээ, сал明朗чийн төслийн төслийн

Көнөрүлүү итепчин санкап, аңызархай аштапбый юмниң ыңғынчыгы булсан күспакал лялымының тыйине. Көркөстөзүл күнүлөр мүсүлүктөр оң ышар юмнөр сирбөлөрдөр булсубуттар сыртын дуналарыгын сүтүрүпнөн бир мунүүсүнүн устага соңгуоран, табебарун норутын түрдүүлдөр. Күнүмдөлдөн кийиңдүүлдөйгөн санкап-

тар тайлан нийнээш ашырының, олоо суолу анаруны туттубут Нийт барысантынын хобоу онбулутубут шаштылышында улус баялыгы А. Т. Иоганниан, улусе депутаттарын сабетин президента Я. П. Оконинин, Чурааны генералын баялыгын салуудаачы А. Г. Егоров, Кобойи хлуутуп баялыгы И. Н. Смирнов, Булуг улувутар Ил Дархан борзстойнитээ К. Н. Шахурдин, Ороспүүбүлүгтээжи инвестиционной хамгийн төрчийн директоорин сообуйчы И. Н. Аммохов хлу кийерүүкүү ынтымалактары Е. Ф. Захарова, Н. П. Тирасов, РФ пенсионийн фончын Саха сирт тохиу салышын салбайчыга Г. М. Степанов иенок уруумдир.

Быйын Хоту көнөрүштүү 75 салы болуптэжинитир улуска, республикаңа арасы даанаттар ыстыльыныштар. Хоту көнөрүштүү маршрутунан усту тэрининг, Чайынъягы шамалынык турорунун, Д. П. Чечебутов Чурагыны шатырыбын көнөрүштүү оюндоро" кийинде биеэгизин таңыста, о. д. а. городиндер башталар. Улус байынга А. Г. Ноговицын или узакари сиғни көнөрүштүү ынтымактарын жарыспаштарын, историябыг бу харх монидин блокбуст ырчанышы умнубатарын этэ. И. Н. Аммосов улуска көнөрүштүү күнүүн башарнибайт бу даңа салжонкуулугад 15 салт ашарда оптүр 734 көнөрүштүү кыргызстандык байраат этэ сөсүнүн кырчын, олоктоң түоразын иштегүрүн, айайыбылтажын, киндердээ боломтоону ессе

үүнчилгээр наадмын эзэлхөөрүүлж Чурагын шийдвэрхүчин бийнчидээ багасгахаар тодорхойлжигүй.

бумун уурааң жолурунчуктуу
коордуулуктын ахшактара спус-
ко жарубуттарин, нарыкъялах-
тында тишибигизер үчүрбүтөрүн,
нино киши райономонга үзүүн
бүлдүмдөн „Айылчы“ сыйынчылар
нишиңдер (бүркүтә таар) булубут
эрзинчилгэ үчүрдүрүн таныз
тишибинин аудиты А. Г. Егоров
туралы ыччыла коордуулуктын
ахшактарынын кийн түтүрлөрүн,
президентин этки түрүн, үйхөрдөр
чуурутар, субординамалының
организмакын сыйынчылар берүү
жанаанын тарз. Коордуулуктын
ахшактара Е. Д. Захарова, Н. П.
арасов он шар комири
дүркүштеризер сөнөрдөн ишил-
дыштынчыларын этилдер, кининдер
жанаамынчыларын түтүнчүлүк

АЛЕКСЕЙ СЛЕПЦОВ

Чынчылубатын! Частым жаңыен!

Байын 2017-сын узулустуулар история сыйыккан биңдерсүйибиз, он чархиндан балықан ыйын 18 күнүгээр Чаяндыяга Конордүүчүү 75 сыйыгар аламмыл ажырынчылдуулуп, айтышына бүткөн.

ССРС күннүүрүүн түйүү, Саха Сирин буюутлаах иетерина, хоту көбөрүдүү кыттышылаа, Чурагчы улуунун, Чурагчы, Сызган избичокчори, Кобойн улуунун Мукучу нафыздан буюутлаах шоходор Василий Николаевич Дычканский бенчильчили, и цэвшидуушай гөрөгүүнүүсүүлэл, таска улбэ мөвсүр Георгий Васильевин Дычканский шоходоринин түйүүнин сөйдүүлүшүк газмалынынга оноттуулан Чажылыга турмосуннаа.

Обшобуннукос Ээлгөз, Булат, Кабойн узулустарыгар жөнөрүпкүү хас биризиң көнекспериттен хас юни барбыт ажасын кынтарбайтор. Бу беримашынын чын күн иштээр сиңгүлүпбүт мас келүүттөнүк таңбасында күчүнүү жет. Ошкондукордук аз түрмөбүттөр

Будун, Кобийин, Манз-Ханаане улуттун дөңгөлүнчүү, Улусууд таңбактарынан салыштып, сыйынбайланыш аныктарынан да, тарынан да салайтканда күнгүйдүүлүп келишүүлдүр.

Көбүт ыңдырылғанда салшаманын айа тутупар. Салшамы сори-тұмбы тутунаң В.П. Герасимов атын пылви аяна. Айыс ыльтыгар жемір зәңжек халықаралық байлық аданаң күмбүгесін-сырьлытын сый-сыйлашының кордо.

эпизод, эзреккеттер Чүргенүүн байырыга А.Т. Ноговицын, уулуу депутаттарын сыйни председателем Я.П. Осокининов, Ил Туман депутат, сыйниийский чампион Г.С.Линник, республиканской инвестиционной компании генеральный директорын солбайыныга И. Н. Аммосов, Чүргенүүн избилисигин байырын С.А.Сарычев, Көбөйнүүн байырынга И.Н. Спиридонов, Булун уулууттар Саяк Республикасының Ил Директире төрөк К.Н. Шакурдин, Минт-Ханапе уулуун Нуораканы избилисигин байырынга, С. И. Сергичев, көбөйнүү историкиттүү уороттук забын көйткөнчө А.И. Понисова халык артистине таанып В. Н. Давыдовский.

Кибиг дүон санза агаасташыар, инишкөн гиттапшылар сибокас дөрбөтүн ууртушар, харпсызда тастадар.

бы балык тааманлық күндер наурыз ырдеки сүрөттөрдөн иштегендеги мемлекеттің мемлекеттік миссиянын жаңылышы.

Марфа НЕТРОВА.

Axman-caan

КОЛХУОСКА, ОСКУОЛАЊА ХОЛОБУРГА СЫЛДЬАРА

Да, онын күнин үчүгэйлик билитим. Кини бастың үеркөючин босаш үчкөм председателинен анаммыта. Учком председатель суюс-сөзбөгүн, биир да учтуял көмөтө суюх оскушы оботун барытын мунисипал, уолтай мунисипал тәрийор. Үерөх түйгүнчелерин

Эркөрүс. Уорок түйгүншарын, улгарын шалшарын холорбуга туророн, уорози цыргара, корудуор испантигер Чүчүй уорхокоттар хаартысашары шашат курдукыйнаммыт булганшара. Олох учунган курдук сыйнарабы.

Байзээ пиормээд аймахарыгар туу биргээдийн Михаил Старостин ачмын аахаа Нуукулайцоха дынолцтор. Ихэгэро Балтай сааны тухары ыланыныгээ этээ. Элбок оболзохторо. Кинигэрийн электрик Максим, Молоток (Максим) Старостин нар Хогтоо сайнцытыгар энбэх кыншатгаахтар. Бүтээр буялагта ююн айны отгор мастарын сүрээн мастерырын корорум. Бинирээ замэтэ овоо курдук ооньшүү сэргицарын корботогдум. Ооньшуботок овоо саастаах дынгээсээ кини этээ. Сайнын колхонуутгар от, бурдук хомуурдаагар туруору үзүүнт юним. Хонду малинаара бары „Охноон Бүтэгүүр дут“², овхоругтар „Охноон Бүтэгүүрүүн курдук үзэлсэн, үзэлнэн“ дынгитор.

Хомуур ўзгэгүүрү бурдук күштэйн итигээгийн нийтийн түмүктэйро. Оны Охноо нийбүс зорилго. Хонду обоуун барьбытын мундан, солуска токтубут бурдук күштэйн итигээгийгээ күсплэнэ буюнараа. Кийигит хайдаалыг гарчихэсэрийн ынсаныг буюу булаарыг. Эрэд улааны кийигитийн ойцоммугаа оюу халбуйтуулар комитэд итигээгийн көльчүүстээж эз.

Итепник кыра эрдебилген үзөр, уоркод уаарычылыг киши калып хайдын уәрзин сизэрек, соринең кылтан, РСФСР үүрэгээх, учуутага булуур дэри үзгэсбийт суругунан син сырдын түннээдээ. Мин оссо бишр үүгүүн ахтайын. Учуутаг булаачыныц, холостуй да сыйылан, сори, сут туваайхарын батшынан да сыйылан уассалдигийг ний-

пите-харайбыла. Ыңдаа тулайдахтарын Министрлар Башшайкыны, Сүкүлдө кызыны Мажайын Көбезийчи, дойдурунан үчтүн, мыны булгуу охшатыргар дээр ахтан-сансан. Ол эзэн, сурун оюнбүз, үзүти-хамшыны торообут төлгөнчүнүн сайдылыгын 20-таса тахса сый анаабыла оссо узаш көлвүстөк.

Павел Кузьмич Даюновский директор зоопарка. Оңынун 8 жылдастай оқсакшылығы „Оңын уороз берисе сыйын халықарбашка уорозтыха“ дизайн ыңтырылға орос түбүлүсі үрдүпн биңиренген, утаптың күрдүк тарбамынға. Физик, математик идеялар Пётр Афанасьевич ону иштеппин үздүгөр түзәрбите. Биодизайн күргүс ити ыңтырылғанда инниң оңо үзэ ахсаны қыайбаңа уорозжының бирекшілер, иштей-түспей сыйындары. Оның тарбамын Пётр Афанасьевич уруоқ таңынан уаңызы курунуга дарылған, уаңыраға уаңыбында, техниканы интрезиениреттігін. Дә, ол ыңчантара ахсыны бүтәрсет, колхосқа-сөнкүоска таҳсай, суюнтар, транспорист уорозжының, үздин-хамнаны таңаарылған оңорбуттара, хайзы, чиек-бочоңут үрдүгөр сыйынбылтара. Мәни дәулеттігінен бу оқсакшы үзлини кабит Д. П. Корюк інженерору жөнүт түстүүгө эрчилиң. Федор Винокуров, Николай Собакин, Иван, Константин Понисев, о. д. а. ыччакки холобуру көрдөрбүттара. Түстүүта, улға сипишилдер ыңырар сүтүс буюн, ыңчак Оңынунда тардыныңда СПГУ тәрихорлар тиэрлігінде, ийдилек жаңылар сайдыны тәрнишебите.

Итепик айымның шахтын узгалии сезу-
рон, Петр Афансьевичтаа бастакы уол
аюболово ууга бийцишшил, аяқ юғын улахан
сохсуну ылбыгы, жорусубайтага
айтырабылыт, үйтэг унаабатада. Аны
аюболово ийөөрнүү-аңчаларын үзкөн
жекстеммит соокторун салдаан, бу
куншохсоо учуугат, эмчил, сүт-учуугут
иийтеринен анын титимдеги оюну турұ-
рудынан киерілдешіп. Олох саласын.

Тастьнг бъраатга Петр Федорович

Старостин эмээ дүнгүрүү, таалашан тореобуг-үсүүсөбүт Ользулунутар ашын ааста Оймекоопто улсынбиг Зыныагын нийтийн хамга да харыс сири хайлбарыйбака, Ользулун оскуулаштар үрүүк таанаарыншасыг улзгин-үргүн, ишигийн ыччыны спортын сыйнаарбыта эмээ башар САССР уюроодын министризмийн инспекторы Е. И. Томская Чурааныг улсынодоо тахса сыйцаан Николай Федорович коннору уруулар сыйцаан баран РайОНО-ын кириог „Ихи тух званислах кийнний?“⁴ дийн ыйшиньт. Онууха сийнчилгээний званиста сууждаг энгийт. Елизавета Ивановна Николай Федорович оюноруун дынгүүхээ шлохко сийнэрээ үүрэгтээрээ хайтын корён, таалашнах үзүүлийн „РОФСР уюруулжин туйгүн“ званинцаа түүхэрэн, эмээ бастакы кынс оюутун ууга бийцүүлгэн айлын-аба онхсоонутар арынчынны сыйнчмыбыннын узарыннан, санангын котохилүү. Энэдээ кийн ингэрийн хансацай дынгүүрт түншүүлжилбэяга, үүрэгтээр оюноруул ишигийн ыччынтын туслуга сыйнчирэн, 1956 с. уллуу тренер Д. Н. Коркин Ользулунтия ашын хөхтөнгийг онгночны багасгажийн болгоход, Бойнз хансацайгаа 1957—1958 сс. Саха сирийн норуултарын юурзүүр иккюүээ субуруччу чемпионийн Саха сирийн үрүүгүүн бастакыншад „хансацай маастара“ үрүүк алты миширы сийнчилгээ. Үүрэгтээр оюноруутаан А. И. Понссона, Э. Н. Дылчонсийн юурзүүр разжигтаях спортсменнэары нийтийн таанаартгабытга. Багынчара Мария Михайловна Ишкова эмээ Ользулунтия тух бишкянан үлгисон ааслыга.

Онон үс уруу-хадаа дүйн 60-ча сый Озынчын ордо оскуулуша үүгөөр ирэв-сайдаарын гарын зориудаа бий болгоог таатайгаат оскуулуша Цэрэг Адамынчийн Старосинийн агаарын дээрээсээ дэлхийн эхийн суприм-майтын бийхийн таатайгаат буюу ээжийн санын бийн.

С. Г. СТАРОСТИН,
УД, тээвр, багэрхийн.

Сапаабын этбии

Көннөрүөххэ, бэрээдэктүүхэ

"Рэкт" дизи омук тыла. Мин бу тыны сахалыны дыңынан аның тарбияттарынан күнтэйэн харчынырын туура тутан ынысы дын түйбаштырылып. Саха сириндер көрөп аниакампаниелара күкөн баран самолустунан коттуу сыйнанын наана ынаралыктарын туунап Саха сирин олохогоону Е. Тихонова интервьюнин, ханыматтарга хаста даңдапы бөчөөттөн таанылтараң бутун Россия үрдүүнен айдашып тарта. Бу суруулдуубут ыстаптылары: Россия кинин ханыматтара хаста да бөчөөттөн таанылнаар, бу болтуруус Россия президенти Владимир Путин тийбите Тихонова суруйларынын Владивосток куроргаттан Москваңа көрөп сыйнага 24000 солтк. Хабаровскайтап Москваңа коттуу сыйнага 24000 солтк. Ошон Иркутский куроргаттан Москваңа самолет 6 час көрөп, билинч сыйнага 14200 солтк. Джалкуускийтап Москваңа самолет эмээ Иркутский куроргаттан күрдүк 6 час көрөп, билинч сыйнага — 50000 солтк. Онон бу Тихонова күүсүэ түрүүрөзүүтүү президенттө тийбите Владимир Путин бу болтуруоңу дүүрүүлүүлүк буслубут. Тихонова да манасынын ляястар. Онон аякшариф сыйяа чечинзордой иштөөнүн ордо күүтэбии.

Инниках майтындыр баланында Чурагчы уулуупүн 17 избилицигизи Бахсыга баар. Бахсыга, башын турар, самолет көпкөтө, болупурес массынынан дьону таңыга баар. Бирдә даңаны дьону таңыга (таксистынга) кончилдох (лишегиншилэх) кийи сух. Балында сабылсан турар, үрнүнгэ сух. Дын аяналыс туттара, дорубубайланар иордөрүү, озогорун уоргаттара кийиңдерори, онот да атын үзүс ишадаларга оройбуюн киннегэр, күрекең барыра күнгүшлүйэр. Дээ билүүн мин зибж кийиттэн ыйытапчан, чулкайдаш, атын гөнвөнкүргээ дьону төю сышаң таңчиларын суруйабын. Холобур Бүлүүгээ Дьюкуускайга дисри 1500 солж. толтуулдууэр. Бынк Күолпон Дьюкуускайга просуд 1200 солж. Кытсанастан Чурагчынын эргийэн Дьюкуускайга кирии 1100 солж. Сөштүн Чурагчынын эргийэн Дьюкуускайга дисри 1000 солж. Мырынгантан Гаагта Чоркообугун эргийэн Дьюкуускай болтуу 1000 солж. Кытсанастан Чурагчынын 300 солж. Бары бишергиг курлук Алаңдар уочна.

уулус арбай унугтар, Дыккуускайтап саамай чутас оюорор төннүүжүүр. Дүйнинд оюонпоскундуктан кылганахтык туутул! Бахсыгтан тоюо сыйнаңда дыону танашиарын суруйбыз. Бахсыгтан Дыккуускайтап диори 2000 солик талуутул, корзинкин, оюодун ишце барнаххына 6000 солик булгар. Чуралчыга диори 2000 солик талуутул. 17 км сиргэ Чыншашарда диори 700 солик. Бу уулузердех ас-үол, тансасан сыйнага барлык турар, маңаңыншартан исе ылан алаан оюорор юмғорчыр сүрикөн сышын бүсүбаша луу? Эбизитин оссо били „сымнаас сиргэ тэг“ диобит курдук Чуралчы РайПО-та юлты, ыраах инициооктэрэ баар маңаңыншарын, пекарларын сеабылдан юбисиниз. РайПО государственинэй тэрилэг булаарын быннындан инициоинээбээ Правительство олохобут хамсаабат (твёрдая цена) сыйнанын ас-үол корзинага дын продуктуу 10 коругчыр, саамай төннүүнинэ айыл айын сурун корумторчыр чөлөөнийн ибигт (льготай) сыйнанын айылдын эзбөннүүстөх. Бу сыйнадар үрүүбөлтэрэ кылганахтык хөнгүүрүүшлөнпүр. РайПО маңаңыннара сух изнициооктэрэ төннүүнинэ чаанынай предприниматчыр маңаңыншарындан абаан-таптнан оюорор. Инигорд сыйнаны тоюо диншириэн маңаңыншарахтар олохуулгыр. Хөнгүүрүүт ылышынбет буулан ыраах сыйтар инициооктэрэ дыон чаанынай предприниматель (айылчын) халшаштап түтөрбигт сыйнанын абаан, таптнан оюорорю күнделдэр. Бу маны эмиз “рэкт” бийр корунд дын сыйнанаххы сол. Дын-сиргэ уулус унугтар айылар инициоиньческих жырын сирдөрдөг симбусайын алгролоро буруйлара буялбатах, бу дын эмиз республика гравитествота олохтооююрго онгорор чөвлүнүүшкөн түшнүүхтакчы.

Ды бу болшуюстары хайдах бынаран даң сюзүп чычалтихкөмбөлүгүнүүдөр? Бастаколтынаа, атын-эрзин болшуюнугар, РайПО сабыйыбыт маңызындарынгар табаары аудалы, сантардыы болшуюстарынгар колегтугээстик үзүүлсөн, зебхэ замежж табаар усуксона, альяга барбакка, перегабельвайцар (ночоотгоохтор) диз сабыштыбылтара. Онтон эргизинин дырыктанар

Ошон иккиси, дынну таңыны сыйланатып болшуроонуар иннан санаалырым майынақтар. Дынниенде, бу болшуроос аюлгоох бываас, байынчи салайтыны уорганинарын айымыгар байнарыштар жылдамдах. Дыннина байнынга аюлгоох депутаттар сессияларынтар бу болшуроонууруоран, анын генини же жөрдүүгө таңар сыйланарынтар соол усакининең, дынну таңыны сыйланатып сессия уурашынан, болоттар жаңынчыныз түүгө сий мунисипалитеттегизгиризиң арада. Ишенимкөюк дынну таңар дын бибергишор. Кининдирическининең, мунисипалитеттегизгиризиң арада. Ишенимкөюк дынну таңыны сессия, мунисипалитеттегизгиризиң арада. Ишенимкөюк дынну таңыны сессия, мунисипалитеттегизгиризиң арада. Ишенимкөюк дынну таңыны сессия, мунисипалитеттегизгиризиң арада.

Июнинде, бу бөлүрудөй айының біншарх сүсімі баар. Ол дәнгана микроавтобус массының ішінде жаңайтын шаңдауда лөсүн түмсын үдемір сыйнаңа Нұрғышқызы, куоракта тәнара буюндар дың тоғыссоюз бараңылых этій. Хомойуш инши, Бахыт даңғалтаптар

шабуусла, мирикиттобус даңаны сух.

Үзүүс ыраах қылгыныниниз эр лыон-сэргэ ныир башын, нүс-хас олохтоюургар бу ыстапайга сурушубут түйрөтөр кончукордо улахан оруулсаахтар дии саныбын. Үзүүс үнининиз ырважын үрүнүн ыстагыйша сурушубутун курдук, юлни-барны сиори таңынан съянцаах. Аччол, ташис-сат ыархаш, үзбигиз сух күлүүүнүн коротуурар балыналаах нобиникю оңдоос-урруулаах сана таңчилистир олохсуй-уюктара дуу? Олохтоох гөннүүнинэ оңдоох нючогту корсөн - спорерүн санынхха ыарханы.

С. С. НОГОВИЦЫН,
СР бочугташ землеустроигер, СР пълни
ханайыктыбатын ветерана, „Гражданский кыбасы“
базын ханайыны, Бахызынин бочугташ
олохтогун.

